Oppimistiimi 6: Hyvinvointi ja osallisuus

Reetta, Laura, Saara ja Mikko

Skenaariotyön kohde

Valitsimme skenaariotyömme tarkasteltavaksi ilmiöksi maahanmuuttajien kokeman yksinäisyyden. Aikajänteenä on vuosi 2050 ja kontekstina Kymenlaakso.

Tavoite, tutkimuskysymys ja rajauksen perustelut

Tavoitteenamme on tukea maahanmuuttajien yksinäisyyden eri ulottuvuuksien ja muotojen ymmärryksen lisääntymistä ja yksinäisyyttä ehkäisevän toiminnan kehittämistä. Tutkimuskysymykseksi tarkentui, millaisia vaihtoehtoisia kehityskulkuja yksinäisyydellä voi olla Kymenlaaksossa vuoteen 2050 mennessä.

Yksinäisyys on suomalaisessa yhteiskunnassa moniuloitteinen ja kaikkia koskettava aihe. Rajaamme kohderyhmän maahanmuuttajiin sillä yksinäisyydelle altistavat tekijät kuten kielelliset haasteet, erilaisuuden kokemukset, kulttuuriset sekä uskonnolliset erot ja elämäntilanteiden muutokset altistavat heidät useille samanaikaisille riskitekijöille, jotka lisäävät ja syventävät yksinäisyyttä ja sen kokemista.

Kymenlaaksossa on alueellisesti havaittavissa kansainvälisten opiskelijoiden ja työnhakijoiden hakeutuminen pääkaupunkiseudulle asuttuaan hetken Kymenlaaksossa. Työn ja tekijöiden kohtaantohaasteiden vuoksi opiskelutiimillemme nimetty yhteyshenkilömme toivoi, että tarkastelisimme valitsemaamme yksinäisyyttä alueen elinvoiman näkökulmasta. Siksi rajasimme kohderyhmän ulkopuolelle lapset ja ikääntyneet, jotka voivat kuitenkin näkyä skenaarioissa yhteisöllisyyden ja perheiden kokemusten kautta.

Aiheen kartoituksen yhteydessä löytämämme lähteet käsittelevät pääosin työikäistä väestöä: työllisyyttä lisääviä yhdenvertaisia käytäntöjä ja moninaisuuden vahvistamista pyritään tukemaan kansallisella tasolla erilaisin selvityksin sekä toimintasuunnitelmin, joita jalkautetaan alueellisella hanke- ja järjestötyöllä.

Perususkomukset

Aiheen tarkastelua ohjaavat oletuksemme ovat, että useat maahanmuuttajataustaiset henkilöt kokevat yksinäisyyttä. Erilaisuus vahvistaa yksinäisyyden kokemusta ja yksinäisyys voi periytyä sukupolvelta toiselle. Nykyinen poliittinen ilmapiiri niin kansallisesti kuin globaalisti sekä taloudellinen tilanne rahoituksen leikkauksien kautta lisää polarisaatiota ihmisten välillä. Valtaväestön ennakkoluulot ylläpitävät rasismia ja lisäävät yksinäisyyden tunnetta. Yhteisöllisistä kulttuureista tulevat kohtaavat haasteita yksilökeskeisessä kulttuurissa, ja Suomessa elinolot ovat pimeään kaamosaikaan tottumattomille haastavat. Maahanmuuttajat kohtaavat Suomessa syrjintää työnhaussa ja työelämässä, eikä suomalainen työkulttuuri useinkaan tue yhteisöllisyyttä ja/tai kohtaamisia vapaa-ajalla.

Pidämme kiistanalaisena sosiaalisen median ja tekoälyn vaikutusta yksinäisyyden kokemuksissa – toisaalta virtuaalisen yhteisön kautta voi kokea yhteenkuuluvuutta,

mutta samalla se voi etäännyttää ympärillä olevista ihmisistä ja syventää kuilua yksilön ja yhteisön välillä. Politiikan kausittaiset vaihtelut ja populistiset keskustelunavaukset haastavat ennakointityötä, mutta samalla vaalikausien syklin myötä tarjoavat säännöllisesti vuosien saatossa mahdollisuuden tilanteen muutokselle. Kiistanalaista on myös, osaammeko suomalaisina kantaväestön edustajina tutkia ja lisätä maahanmuuttajien osallisuuden kokemuksia riittävän laajasti.

Aineistonkeruun suunnittelu ja työnjako

Pohjaamme skenaariontyössämme tutkimuksiin, kansallisiin selvityksiin, kartoituksiin ja julkaisuihin sekä valmistuneiden ja käynnissä olevien hankkeiden raportteihin, joista keskeisenä alueellisena esimerkkinä marraskuussa päättyvä Kouvolan kaupungin Yhteisiä askeleita osallisuuteen ja kumppanuuteen -hanke. Asiantuntijalähteinä käytämme Monikulttuurikeskus Saagan ja Myllyn työntekijöiltä sekä Kipinä ry:n järjestötyöntekijöiltä saatavia tietoja. Koska aihe on kansallisesti tunnistettavissa, täydennämme tietoa myös verkostomme asiantuntijalähteiden kautta.

Työnjaollisesti sovimme, että teemme yhdessä toimintaympäristön havainnoinnin sekä kartoitamme signaaleja. Aineiston analysoimme yhdessä ja valitsemme sekä nimeämme keskeisimmät muuttujat. Yhteissuunnittelun pohjalta kukin tiimin jäsen nimeää, sanallistaa ja luo yhden tulevaisuuskuvan sekä tapahtumapolun. Valitsemme yhdessä lopullisen esiteltävän skenaarion sekä suunnittelemme sen tulevaisuuskuvan tarinallistamisen. Jaamme vastuut tarinallistettavan tulevaisuuskuvan valinnan mukaan. Suullisen esityksen vastuut tarkentuvat myös työn valmistuessa.

Aineiston tallennus ja hallinta

Käsittelemme aihetta temaattisesti, joten emme kerää henkilötietoja. Tallennamme ja säilytämme keräämämme aineistot digitaalisesti oppimistiimimme yhteisessä Teamsissa, jonne kaikilla oppimistiimin jäsenillä on pääsy.

Visualisointi

Pyrimme luomaan konseptuaalisen/spekulatiivisen visualisoinnin avulla tunnetta tulevaisuuskuvan tarinallistamiseen. Tarkoitus on tehdä skenaarioiden tulevaisuus-kuvista sekä tapahtumapoluista samaistuttavia. Lopullinen visualisointimuoto tarkentuu luotavien tulevaisuuskuvien perusteella. Lähestymistapamme tulee kuitenkin olemaan narratiivinen ja designvetoinen, koska se helpottaa kompleksisten kokonaisuuksien hahmottamista. Visualisointi kulkee koko skenaariotyöskentelymme selkärankana lähtien Miro-alustalla tehdystä taustoittamisesta suunnittelutyössä. Toteutuksessa käytämme tarpeen mukaisia käytössämme olevia visuaalisia työkaluja, vaihtoehtoina tällä hetkellä kartoitamme esitystyökaluja Power Pointista Preziin.

LÄHTEET:

Hakanen, R. & Puukka, N. Työnantaja kotoutumista tukemassa: kansainvälisesti rekrytoitujien kokemuksia. 2024. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 14.10.2026. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2024092425591

Henttonen E., Alhanen, K. 2023. Maahanmuuttodialogit: Moniäänistä keskustelua maahanmuuton arjesta ja politiikasta. Sisäministeriön julkaisuja 2023:9. Viitattu 14.10.2026. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-951-6

Kansainvälistyvä Kouvola –ohjelma 2025–2032. 2024. Viitattu 14.10.2026. https://www.kouvola.fi/wp-content/uploads/2024/11/kansainvalistyva-kouvola-ohjelma-2025-2032_kv111124.pdf

Karlsson, L. & Heikkinen, P. 2023. Yksinäisyyden eri muodot vaativat erilaisia toimenpiteitä. Turun yliopiston blogi. Päivitetty 7.3.2023. https://blogit.utu.fi/utu/2023/03/07/yksinaisyyden-eri-muodot-vaativat-erilaisia-toimenpiteita/ [viitattu 14.10.2026].

Kuusio, H., Mäkipää, L., Klemettilä, K-L., Nykänen, S., Kytö, S. & Lilja, E. 2023. Kansallinen tutkimus ulkomailla syntyneiden terveydestä, hyvinvoinnista ja palveluista – MoniSuomi 2022 -tutkimus. Keskeisiä havaintoja päätöksenteon tueksi. Tutkimuksesta tiiviisti 54/2023. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 14.10.2026. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/147687/URN_ISBN_978-952-408-208-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Siukola, R., Sahrio, A., Vihtari, J. & Soronen, S. 2024. Yhdenvertaisuuden edistäjän opas. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 14.10.2026. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-339-3

Solvio, R. & Hyry, J. Verian. Yksinäisyysbarometri 2026. Viitattu14.10.2026. https://www.punainenristi.fi/globalassets/13.-uutiset/2026/yksinaisyysbarometri-uutinen-2026/spr-yksinaisyysbarometri-2026_raportti.pdf

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. 2026. Maahanmuuttaneiden yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän ehkäisy työllistymisen tukena. Katsauksia osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen 1/2026. Yhdenvertaisen osallisuuden koordinaatio. Helsinki: Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 14.10.2026. https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2026051344144